

B.A [PART -II] [SEMESTER-III] [CBCS]EXAMINATION Oct/ Nov, 2023

Political Science Paper No. III (DSC D-7)

Political Process of India

Sub code-73376/77676

Day & Date- Wednesday, 29/11/2023

Time -02.00pm to 04.00pm

Total Marks- 50

Instructions- 1] All questions are compulsory.

2] Figures to the right indicate full marks.

Q.1: Complete the following sentences by choosing correct alternatives [10]

1. India is a state.

- (a) Secular (b) Religious (c) Ex-religious (d) None of these

2. Who is the current Chief Election Commissioner of India?

- (a) Rajeev Kumar (b) V. S. Seigal (c) Krishnamurthy (d) None of these

3. post is constitutionally provided for checking the financial accounts of the Central Government and the constituent states.

- (a) Attorney General (b) Comptroller and Auditor General
(c) Ombudsman (d) Treasury Officer

4. The President of Bahujan Samajwadi Party is

- (a) Akhilesh Yadav (b) Mayawati (c) Mamata Banerjee (d) None of these

5. As per the recommendation of the Tarkunde Committee, members in the Election Commission were increased in the year 1996.

- (a) three (b) ten (c) five (d) six

6. Poverty alleviation, green revolution, 20-point program, employment guarantee scheme were announced by

- (a) The Communist Party (b) The National Congress
(c) The Nationalist Congress Party (d) The Akali Dal

7. TheParty was in power from 1977 to 1980.

- (a) Congress (b) Janata Party (c) Communist (d) Telugu Desam

8. In the 17th Lok Sabha Election the Shiv Sena got seats.

- (a) 320 (b) 18 (c) 22 (d) 12

9. Trinamool Congress Party was founded in Kolkata in 1998 by.....

- (a) Sonia Gandhi (b) Jayalalitha (c) Mamata Banerjee (d) None of these

10. The Chief Election Commissioner can hold office till his age of

- (a) 58 (b) 60 (c) 65 (d) 70

Q. 2. Write detail answers of the following question.

[20]

1. Explain the legal relationship between Center and State in India.

or

Explain the changing nature of the Indian multilateral system.

2. What is regionalism? Explain the impact of regionalism on Indian politics.

or

State the composition of the Election Commission of India and explain its powers and functions.

Q. 3. Write Short notes. (Any Four)

[20]

(a) Sarkaria Commission

(b) Role of the Governor in Centre-State Administrative Relations

(c) National Congress Party.

(d) Religion and communal politics

(e) Regionalism.

(f) Challenge of corruption

मराठी रुपांतर

प्रश्न : योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा.

(१०)

1. भारत हेस्वरूपाचे राज्य आहे.

(अ) धर्मनिरपेक्ष (ब) धार्मिक (क) धर्मबाह्य (ड) यापैकी एकही नाही

2. भारताचे सध्याचे मुख्य निर्वाचन आयुक्त कोण आहेत?

(अ) राजीव कुमार (ब) व्ही. एस. सेईगल (क) कृष्णमुर्ती (ड) यापैकी एकही नाही

3. केंद्र सरकारचे व घटक राज्यांचे आर्थिक हिशेब तपासण्यासाठी..... या पदाची घटनात्मक तरतूद केलेली आहे.

(अ) महान्यायवादी (ब) नियंत्रक व महालेखापरीक्षक (क) लोकपाल (ड) कोषाधिकारी

4. बहुजन समाजवादी पक्षाचे अध्यक्षआहेत.

(अ) अखिलेश यादव (ब) मायावती (क) ममता बॅनर्जी (ड) यापैकी एकही नाही

5. तारकुंडे समितीच्या शिफारशीनुसार १९९६ साली निर्वाचन आयोगातील सदस्य संख्या..... करण्यात आली.

(अ) तीन (ब) दहा (क) पाच (ड) सहा

6. गरिबी हटाव, हरित क्रांती, २० कलमी कार्यक्रम, रोजगार हमी योजना हे कार्यक्रम.....या राजकीय पक्षाने जाहीर केले.

(अ) साम्यवादी पक्ष (ब) राष्ट्रीय काँग्रेस (क) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष (ड) अकाली दल

7. १९७७ ते १९८० या काळात..... या पक्षाचे केंद्र सरकार सत्तेवर होते.

(अ) काँग्रेस (ब) जनता पक्ष (क) साम्यवादी (ड) तेलगू देसम्

8. १७ व्या लोकसभेत शिवसेना या पक्षाला जागा मिळाल्या.

(अ) ३२० (ब) १८ (क) २२ (ड) १२

9. १९९८ साली..... यांनी कोलकाता येथे तृणमूल काँग्रेस पक्षाची स्थापना केली.

(ब) सोनिया गांधी (क) जयललिता (अ) श्रीमती ममता बॅनर्जी (ड) यापैकी नाही

10. मुख्य निर्वाचन आयुक्त आपल्या वयाच्या व्या वर्षापर्यंत आपल्या पदावर राहू शकतो.

(अ) ५८ (ब) ६० (क) ६५ (ड) ७०

प्रश्न २. दीर्घोत्तरी प्रश्न :

(२०)

१. भारतातील केंद्र आणि राज्य यांचे कायदेविषयक संबंध स्पष्ट करा.

किंवा

भारतीय बहुपक्ष पद्धतीचे बदलते स्वरूप स्पष्ट करा.

२. प्रादेशिकतावाद म्हणजे काय? भारतीय राजकारणावरील प्रादेशिकतावादाचा प्रभाव स्पष्ट करा.

किंवा

भारतीय निर्वाचन आयोगाची रचना सांगून त्याचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

(१०)

(अ) सरकारिया आयोग

(ब) केंद्र-राज्य प्रशासकीय संबंध

(क) भारतीय कम्युनिस्ट पक्ष

(ड) जमातवादी राजकारण

(इ) प्रादेशिक पक्षांचा उदय आणि भूमिका

(फ) निर्वाचन आयोगाचे स्वातंत्र्य